

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 31

DOM
2020-02-17
Meddelad i Stockholm

Sida 1 (13)

Mål nr
21193-19

SÖKANDE

Bemannia AB, 556626-8347

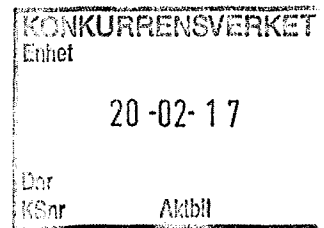
Ombud: Advokaten Pontus Meilink
Advokatfirman Inter AB
Serenadvägen 1 A
131 53 Nacka

MOTPART

Ekerö kommun
Box 205
178 23 Ekerö

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 1195646

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: avd31.fst@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt	-	måndag–fredag 08:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Ekerö kommun (kommunen) genomför en upphandling avseende bemanningstjänster, dnr KSUH19/29. Upphandlingen, som avser fyra olika anbudsområden, genomförs som ett öppet förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Bemannia AB (bolaget) har lämnat anbud för anbudsområdet skol- och förskolepersonal. Bolagets anbud har förkastats enligt 16 kap. 7 § LOU då anbudspriset för yrkeskategorin grundskollärare bedömts som onormalt lågt och bolaget inte på ett tillfredsställande sätt förklarat det låga priset.

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att bolagets anbud ska tas upp till utvärdering. I andra hand yrkas att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Kommunen har inte haft fog för att med stöd av 16 kap. 7 § LOU förkasta bolagets anbud. Åtgärden strider mot likabehandlingsprincipen och har medfört att bolaget har lidit skada eller riskerat att lida skada. Uteslutningen av anbudet avseende hela anbudsområdet skol- och förskolepersonal är inte heller proportionerlig och strider mot proportionalitetsprincipen då kommunen endast ansåg att en personalkategori hade för lågt pris.

Bolaget har sedan 2002 levererat bemanningstjänster och har stor erfarenhet av bemanningsverksamhet och en mycket god bild av lönelägena för olika tjänstekategorier. Bolaget är dessutom en av de största leverantörerna av lärarvikarier i Stockholmsregionen. Det som styr löneläget för bolagets konsulter inom den pedagogiska verksamheten är främst den lönekonkurrens som råder för lärare som väljer att söka jobb hos bemanningsföretag. Det går alltså inte att jämföra löner med exakthet och precision mot SCB:s lönestatistik som bygger på inrapporterade uppgifter från kommunerna. Dessutom finns det svagheter att jämföra löner med en

medellön som SCB tar fram. Det framgår exempelvis inte vad lärarna inom den lägsta percentilen eller inom den högre percentilen har för lön. Det går därför inte att anföra att den lönestatistik som framgår av lönestatistik.se inte kan användas för att erhålla en bild av lönenivån avseende lärare.

Kommunen har endast jämfört priserna med kommunens egen upphandling från 2015. Kommunen har vidare anfört att kommunens medellön för lärare är 351 kr per timme inklusive sociala avgifter vilket ger en medellön om 44 405 kr i månaden. Det är inte trovärdigt och skulle innebära att kommunen i genomsnitt skulle ha 26 procent högre löner än den medellön som SCB:s statistik visar. Även om detta skulle vara riktigt är denna lönenivå inte relevant att jämföra med då den dels avviker starkt från annan statistik, dels då det inte går att jämföra löner för fastanställda i en kommun med en anställd lärarvikarie i ett bemanningsföretag.

För att få en mer klar bild om priserna måste en jämförelse med andra kommuners upphandlingar göras. Det kan konstateras att jämförbara upphandlingar, som har genomförts i närtid och där bolaget är leverantör, har priser på samma nivå avseende grundskollärare som bolaget har lämnat i nu aktuell upphandling. Priserna kan därför inte anses vara onormalt låga på ett sådant sätt att anbudets seriositet kan ifrågasättas och att det kan befaras att leverans inte kommer att ske.

Kommunen har vidare nämnt att kostnader för utbildning, administration, försäkring, ersättare vid sjukdom, vård av sjukt barn och vinst inte kan ha beaktats i det lämnade priset. Bolaget har ett mycket stort antal lärarvikarier anställda för att kunna leverera utifrån efterfrågan och det är främst redan befintlig personal som kommer att besätta de avrop som kommer från kommunen. De ytterligare vikarier som kommer att anställas med anledning av kommunens avtal kommer medföra att utbildningskostnaderna för personalen kommer att bli billigare per anställd eftersom kostnaden kommer

att kunna slås ut på flera personer. Detta medför att bolagets leveransförmåga snarare kommer att öka då bolaget får möjlighet att anställa fler vikarier som kommer att arbeta även i andra kommuner. Vad gäller kostnader för administration och försäkring bedömer bolaget att ett tillkommande avtal med kommunen inte kommer att innebära några ökade kostnader. Bolaget anser att det är svårt att förstå vad som avses med ersättare vid sjukdom. Bolagets sjukfrånvaro utslaget på alla anställda är mindre än två procent och bolaget har sedvanligt sjuklöneansvar de första 14 dagarna som alla arbetsgivare för den som är sjuk. Det uppstår ingen extra kostnad för att en ersättare hoppar in istället för den som är sjuk. Ingen kostnad uppstår heller vid vård av sjukt barn eftersom detta ersätts av Försäkringskassan. Bolaget anser även att en vinst kommer att göras på de priser som bolaget har lämnat i upphandlingen. Bemanningsbranschen är överlag en lågmarginalbransch. Bolaget har även beaktat kommunens geografiska belägenhet vid prissättningen och tidigare levererat lärarvikarier till annan kommun till liknande priser där avståndet från centralorten till vissa skolor var åtta mil. Avståndet innebär därför inte ett leveranshinder för bolaget.

Kommunen har inte lagt fram någon utredning som styrker att bolagets offererade pris är så lågt att dess seriositet kan ifrågasättas. Kommunen har inte heller visat att bolagets förklaringar och överväganden skulle sakna affärsmässighet eller ge befogad anledning att anta att det låga anbudet skulle leda till leveransvägran eller på annan grund leda till att upphandlingen inte får avsett resultat.

Bolaget har lämnat en detaljerad förklaring angående prissättningen som måste bedömas som tillräcklig. Det kan inte krävas att en anbudsgivare ska behöva redovisa hela kostnadsbilden. Av bolagets förklaring och anbudet i övrigt framgår med tydlighet att anbudet är allvarligt menat och seriöst. Huruvida andra anbudsgivare i upphandlingen har lämnat högre priser

saknar betydelse vid bedömningen av bolagets lämnade priser. Det finns även anbudsgivare som har lämnat lägre priser eller priser på samma nivå som bolaget. Det kan även konstateras att kommunen uteslutit fem andra anbudsgivare med hänvisning till att deras anbudspriser anses vara onormalt låga. Bland dessa återfinns de största leverantörerna av personal för skol- och förskoleverksamhet. Jämförs priserna mellan dessa anbudsgivare för grundskolepersonal så ligger timpriset mellan 239–265 kr och således mycket nära varandra prismässigt. Detta visar att dessa stora leverantörerna har för avsikt att leverera personal till angivet pris.

Kommunen har vidare angett att det inte finns några garantier för volym eller fördelning mellan de olika yrkeskategorierna och att det därför inte finns någon möjlighet att täcka upp en förlust på en yrkeskategori med en annan kategori. Ett avtal med kommunen skulle emellertid bli ett viktigt avtal som kompletterar alla de andra avtal som bolaget har med bl.a. andra kommuner och därmed medföra större leveranssäkerhet. Alla bolagets avtal avseende lärarvikarier i Stockholmsregionen måste därför ses som en helhet.

Kommunen bestrider ansökan om överprövning och yrkar att ansökan ska avslås. Kommunen anför bl.a. följande. Syftet med att ifrågasätta och förkasta onormalt låga anbudspriser handlar i grunden om att säkra leveranser. Bolagets förklaring till onormalt låga anbudspriser vilar i grunden endast på en utfästelse att leverera. Mot detta måste kommunen väga avsaknaden av affärsmässighet och risk för brister i leverans. Kommunen har efter förklaring från bolaget avseende bolagets priser för bl.a. grundskollärare bedömt att bolaget inte förklarat det låga anbudspriset på ett tillfredställande sätt och förkastat anbudet. Bolagets anbudspris för grundskollärare i jämförelse med övriga anbudsgivares anbudspriser för samma kategori är onormalt lågt då medelpriset i upphandlingen hamnar på 317,24 kr och medianpriset på 298 kr. Kommunen har även jämfört anbudspriset med tidigare upphandling där anbudspriserna avseende

grundskollärare i 2015 års upphandling ligger på en jämförbar nivå med anbudspriserna i den aktuella upphandlingen, dock med ett tydligt undantag av de anbud som bedömts som onormalt låga. Kommunen har även jämfört anbudspriset med kommunens egna kostnader för grundskollärare där medellönen ligger på 351 kr/h. Detta inkluderar endast kostnad för lön och sociala avgifter och bolaget har rimligtvis även kostnader för utbildning, administration, försäkring, ersättare vid sjukdom/vård av sjukt barn och vinst. Jämförelserna ger både enskilt och sammanvägt stöd för att bolagets anbudspris avseende grundskollärare är onormalt lågt.

Bolaget har i sin förklaring angett att kommunens avtal ska ses som ett komplement till övriga avtal i Stockholmsregionen. Detta visar att bolaget inte värderat och prissatt upphandlingen fullt ut efter de specifika förutsättningarna utan istället till relativt stor del baserat prissättningen på andra faktorer. Detta innebär även en påtaglig förhöjd risk för kommunen avseende brister i leverans. Kommunen är vidare geografiskt en relativt vidsträckt kommun, även om den är en del av Stockholmsregionen. Stora delar av kommunen består av landsbygd och det är stora avstånd till de skolor som ligger längst ut på Munsö och Färingsö från de centrala delarna av regionen. Då kommunen inte ger någon ersättning för restid eller reskostnader är det något som anbudsgivarna själva får stå för. Detta påverkar den timlön som krävs för att kunna bemanna enligt avtalet, särskilt för de skolor och verksamheter som ligger längst ut i kommunen. Kommunen har i avtalet även särskilt påpekat de geografiska förutsättningarna och det anges bl.a. att anbudsgivaren inte systematiskt får tacka nej till avrop på grund av geografiska skäl.

Kommunen ger inga garantier avseende minsta avropsvolm eller fördelning av avrop mellan yrkeskategorierna i det aktuella anbudsområdet. Samtliga sju yrkeskategorier som anbudsområdet avser måste därför kunna levereras oberoende av varandra. Det finns därmed ingen självklar möjlighet för en

leverantör att täcka upp en förlust på leverans av tjänster avseende en yrkeskategori genom leverans av tjänster för en annan yrkeskategori. Anbudspriserna måste därför bedömas och motiveras enskilt per yrkeskategori.

Bolaget har vidare hänvisat till statistik från "lönestatistik.se" där en grundskollärare i Stockholmsregionen anges ha en lön på 28 307 kr per månad. Denna statistik baseras dock inte på någon officiell statistik som exempelvis SCB utan det är användarna själva som rapporterar in lönerna. I SCB:s lönesök, som baseras på statistik från SCB från 2018, har en grundskollärare med en eftergymnasial utbildning på tre år eller mer en genomsnittslön på 35 200 kr. Enligt denna skulle kostnaden för yrkeskategori grundskollärare hamna på 277 kr per timme, vilket överstiger den kostnad som bolaget har erbjudit för samma yrkeskategori.

Det får vidare förutsättas att ett bolag har som övergripande mål med att gå med vinst. I enskilda affärer behöver det dock inte vara helt orimligt att gå med förlust om förlusten kan motiveras av affärsmässiga skäl. Långsiktigt förefaller det dock helt sakna affärsmässighet för ett bolag att erbjuda tjänster till ett lägre pris än produktionspriset. Kommunen har en skyldighet att i upphandlingen säkerställa leverans under hela avtalsperioden som har en lägsta avtalstid om fyra år. Kommunen bedömer att det är väldigt osannolikt att bolaget kommer att kunna leverera bemanningstjänster avseende grundskollärare till erbjudet pris under hela avtalstiden. Bolaget har sammantaget inte kunnat visa att det erbjudna anbudspriset inte skulle innebära en betydande risk för kommunen avseende leverans av aktuell kategori. Den förklaring som bolaget har gett har inte varit tillfredsställande och anbudet har förkastats på korrekt grund.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 4 kap. 1 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Av 16 kap. 7 § LOU framgår bl.a. att den upphandlande myndigheten, om ett anbud förefaller vara onormalt lågt, ska begära att leverantören förklarar det låga priset eller kostnaden. Myndigheten ska förkasta anbudet om leverantören inte på ett tillfredsställande sätt har förklarat det låga priset eller kostnaden.

Det är kommunen som har att visa att anbudspriset är onormalt lågt i förhållande till den tjänst som ska upphandlas och att det finns grund att ifrågasätta anbudets seriositet. Vidare är det anbudsgivaren som ska ge in bevisning som förklarar det låga priset och som har att visa att anbudet är seriöst menat (jfr EU-domstolens dom i mål C-599/10, punkterna 28-29).

Av 20 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har anfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 20 kap. 6 § LOU. Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas

på och visa att upphandlande myndighet har agerat i strid med LOU. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att denne har lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU.

Förvaltningsrättens bedömning

Av kommunens upphandlingsrapport framgår att bolagets anbud har förkastats på grund av att anbudspriset för yrkeskategorin grundskollärare har bedömts som onormalt lågt. Av rapporten framgår vidare att kommunen innan förkastandet av anbudet har berett bolaget möjlighet att inkomma med förklaring till de anbudspriser som kommunen ansåg var onormalt låga. Förvaltningsrätten har därmed att pröva om kommunen har haft fog för att förkasta bolagets anbud som onormalt lågt.

Någon definition av begreppet onormalt lågt anbud finns varken i LOU eller i det bakomliggande direktivet. Den upphandlande myndigheten har därför en relativt stor frihet att, utifrån omständigheterna i det enskilda fallet och inom det handlingsutrymme som reglernas utformning ger, avgöra vad som ska anses vara ett onormalt lågt anbud. Vad som kan konstateras vara onormalt lågt motsvarar dock inte vad som kan sägas vara allmänt vedertagna affärsmässiga hänsyn. I praxis har anbudsgivare exempelvis tillåtit att pressa sina vinstmarginaler eller till och med gå med förlust som ett led i en medveten strategi för att vinna marknadsandelar (HFD 2016 ref. 3). Konkurrensverket har i rapporten 2013:6 "Osund konkurrens i offentlig upphandling" bl.a. uttalat att prisnivån på andra anbud i upphandlingar av samma slag kan ge ledning för en marknadsmässig bedömning av vad som är en "normal" prisnivå. Även prisbilden i den aktuella upphandlingen och uppgifter från branschorganisationer eller fackförbund kan vara vägledande vid bedömningen.

Av utredningen i målet framgår att kommunen vid en jämförelse av bolagets anbud med bl.a. andra anbud i upphandlingen, tidigare genomförd upphandling, kommunens egna kostnader för grundskollärare och lönestatistik konstaterat att det föreligger en betydande skillnad vad gäller bolagets anbudspris för grundskollärare. Bolaget har lämnat anbudspris om 242,87 kr per timme. Medelpriset för den aktuella yrkeskategorin i upphandlingen för övriga anbudsgivare är 317,24 kr och medianpriset är 298 kr. Kommunen har även konstaterat att anbudspriserna avseende grundskollärare i tidigare upphandling ligger på en jämförbar nivå med anbudspriserna i den aktuella upphandlingen, dock med ett tydligt undantag av de anbud som bedömts som onormalt låga. Vidare har kommunen egna kostnader för grundskollärare med en medellön på 351 kr per timme som endast inkluderar lön och sociala avgifter.

Förvaltningsrätten anser att kommunen vid en jämförelse av bolagets anbudspriser med bl.a. andra anbudsgivare och tidigare upphandling haft skäl att misstänka att anbudet innehåller priser som medför att anbudet kan anses som onormalt lågt. Kommunen har därmed haft skäl att granska bolagets anbud närmare och begära en förklaring från bolaget på det sätt som skett.

Bolaget har som förklaring till att det låga anbudet ändå är seriöst menat angett bl.a. följande. Grundskollärare har en ungefärlig lön på cirka 28 000 kr per månad vilket ger en timlön på 220,34 kr inklusive sociala avgifter och att bolagets anbudspris innebär en marginal på 22,53 kr per timme. Bolaget har medvetet satt låga priser avseende yrkeskategorin för att på ett enkelt sätt kunna erhålla kostnadstäckning för den behöriga pedagogiska personalen. Detta eftersom det ibland uppstår en lönekostnad då den behöriga personalen oftast är tillsvidareanställda men inte alltid kan bokas då det ibland saknas förfrågningar från bolagets kunder. Bolaget ser vidare alla lärarvikarieavtal som en helhet och det nu aktuella avtalet utgör ett

komplement till de redan befintliga avtalen. Det ger även bolaget möjlighet att rekrytera fler behöriga lärare med mindre ekonomisk risk då bolaget i större utsträckning kan boka ut sina behöriga lärare med kostnadstäckning istället för att som tidigare enbart stå med en kostnad. Detta skapar även större kundnytta då behovet av behöriga lärarvikarier lättare kan fyllas. Bolaget har även kollektivavtal.

Bolaget har vidare angett bl.a. följande. Bolaget har stor erfarenhet av bemanningsverksamhet och en mycket god bild av lönelägena för olika tjänstekategorier. Det är lönekonkurrensen som råder för lärare som väljer att söka sig till bemanningsföretag som styr lönerna och dessa går inte att jämföra med SCB:s lönestatistik som bygger på inrapporterade uppgifter från kommunerna och som inte anger exempelvis vad lärarna inom den lägsta percentilen har för lön. Det är vidare inte relevant huruvida kommunens egna resurser har högre löner då detta inte är jämförbart med en anställd lärarvikarie på ett bemanningsföretag. Huruvida övriga anbudsgivare har lämnat högre priser i upphandlingen saknar betydelse vid bedömningen av bolagets priser. Bolaget anser inte heller att exempelvis, administration, försäkring eller ersättare vid sjukdom skulle öka kostnaderna för bolaget.

Frågan är då om de förklaringar som bolaget har lämnat till det låga priset är godtagbara och om anbudet, trots det låga priset är seriöst menat.

Kommunen har anfört att det finns skäl att anta att bolaget inte kommer att kunna leverera i enlighet med sitt anbudspris, särskilt med beaktande av att avtalet sträcker sig till fyra år som längst. Kommunen gör vidare gällande att inga garantier avseende minsta avropsvolym mellan yrkeskategorierna ges och att anbudspriserna därför måste bedömas och motiveras enskilt. Då bolaget ser avtalet som ett komplement till övriga avtal anser kommunen att bolaget inte värderat och prissatt upphandlingen efter de specifika

förutsättningarna utan baserat prissättningen på andra faktorer. Kommunen anser att bolaget även har andra kostnader i form av bl.a. utbildning, administration och försäkring som inte har tagits med i priset. Att stora delar av kommunen består av landsbygd och avstånden till vissa skolor är stort från centrala delar av Stockholmsregionen är även det något som påverkar priset. Kommunen anser att bolagets förklaring till det onormalt låga anbudspriset endast vilar på en utfästelse att leverera och att förklaringen därför inte är tillfredställande.

Förvaltningsrätten konstaterar att upphandlande myndigheter har en skyldighet att säkerställa att upphandlingen är effektiv bl.a. i den meningen att den ska säkerställa att leverans kan ske i enlighet med avtalet (se prop. 2015/16:195 s. 794 f.) Om ett onormalt lågt anbud visserligen kan förklaras, men trots det inget farhågor beträffande leveranssäkerhet m.m., kan det hävdas att det allmänna kravet på att en upphandlande myndighet ska iaktta skälig omsorg vid förberedandet av en upphandling leder till att det i den faktiska tillämpningen inte existerar något utrymme för myndigheten att anta ett anbud av sådant slag (SOU 2014:51 s. 303).

Förvaltningsrätten anser att det angivna anbudspriset inget farhågor beträffande leveranssäkerhet avseende yrkeskategorin grundskollärare. Förvaltningsrätten har särskilt beaktat att priset är väsentligt lägre i förhållande till bl.a. övriga anbudspriser samt annan upphandling gällande samma tjänster, vilket ger en indikation på att anbudspriset väsentligt ligger under vad som får anses vara en marknadsmässig bedömning av en normal prisnivå. Bolaget har vidare angett att avtalet ses som ett komplement till övriga avtal och har utgått från att bolagets avtal som helhet kommer att täcka kostnaden, trots att den aktuella upphandlingen inte ger några garantier avseende minsta avropsvolym mellan yrkeskategorierna. Förvaltningsrätten anser att även detta tyder på att anbudspriset seriositet kan ifrågasättas. Förvaltningsrätten har även beaktat att bolaget ska kunna

och vilja leverera till de villkor som offererats under en tid om fyra år som längst. Förvaltningsrätten anser mot bakgrund av detta att kommunens farhågor avseende leveranssäkerhet har varit motiverade och att bolaget inte har kunnat presentera en sådan utredning som på ett tillfredställande sätt förklarar den ifrågasatta prissättningen i anbudet.

Bolaget har vidare angett att uteslutningen av anbudet avseende hela anbudsområdet skol- och förskolepersonal strider mot proportionalitetsprincipen då kommunen endast ansåg att en personalkategori hade för låga priser. Förvaltningsrätten konstaterar att det enligt praxis är tillräckligt att ett anbudspris avseende en kategori anses vara onormalt lågt för att anbudet ska kunna förkastas. Förvaltningsrätten finner att kommunen har haft fog för att förkasta bolagets anbud med stöd av 16 kap. 7 § LOU. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-05).

Marcus Edelgård
Rådman

Föredragande juristen Narin Demirel har föredragit målet.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.

